

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ - Ιωάν. 3, 13-17 (11/9/2016)

Σωτήρας όχι δικαστής

Σε υπαρξιακά ερωτήματα του νυκτερινού μαθητού Νικοδήμου απαντά ο Κύριός μας στη σημερινή Ευαγγελική διήγηση, αγαπητοί μου αδελφοί. Στην πορεία της συζήτησης ο Ιησούς αποκαλύπτει ότι ο σκοπός της αποστολής Του στον κόσμο δεν είναι η κρίση αλλά η σωτηρία των ανθρώπων. Πάνω σ' αυτή την αδήριτη αλήθεια θα καταθέσουμε μερικές απλές σκέψεις.

Στην Χριστιανική πραγματικότητα, σε συγκεκριμένους, μάλιστα, τόπους και χρόνους, επεκράτησε η πεποίθηση ότι ο Χριστός είναι ο απόλυτος κριτής και δικαστής των ανθρώπινων ψυχών, ο τιμωρός και εκδικητής των αμαρτωλών ανθρώπων, εκείνων που επέλεξαν να ζουν μακριά από το θέλημά Του και έζησαν εκουσίως την ζωή της αμαρτίας. Αυτή η άποψη περί του Θεού έλκει την καταγωγή της από την Παλαιά Διαθήκη, η οποία περιγράφει έναν Θεό με αυτά, εν πολλοίς, τα χαρακτηριστικά, έναν Θεό δίκαιο μεν, αλλά σκληρό και εκδικητικό. Η Παλαιά Διαθήκη, όμως, αφορά στην περίοδο προ της χάριτος και της αληθείας, οι οποίες έλαμψαν στον κόσμο με την έλευση του Ιησού Χριστού.

Η άποψη αυτή βρήκε, δυστυχώς, την επαλήθευσή της και στην Χριστιανική πραγματικότητα της Δύσης, την περίοδο του Μεσαίωνα. Τότε, η Ρωμαιοκαθολική ομολογία, παραβιάζοντας βανάουσα το Χριστιανικό πνεύμα, ερμήνευσε τον λόγο του Θεού με καθαρά νομικά κριτήρια, προσφέροντας στα στελέχη της αυθαίρετες δικαστικές υπερεξουσίες. Αυτές εξουθένωσαν το σώμα της Εκκλησίας και προκάλεσαν την κατάρρευση της ενότητας του Χριστιανισμού στον Δυτικό κόσμο. Η αντίληψη αυτή μετέτρεπε τον Χριστό σε συγγνό δικαστή και την Εκκλησία σε λαϊκό δικαστήριο. Τα στελέχη της, μάλιστα, διακρίνονταν από απίστευτη σκληρότητα, αποκρουστική ιδιοτέλεια και διάθεση παραπλάνησης του κατατρομαγμένου λαού, ο οποίος, όμως, εκκαλείτο να εξαφανίσει τις αμαρτίες του και να εξασφαλίσει τη σωτηρία του, ενισχύοντας τον πλούτο της δαιμονοκίνητης Εκκλησιαστικής ολιγαρχίας της εποχής, που κατέγραψε μερικές από τις χειρότερες σελίδες της ιστορίας του Δυτικού Χριστιανισμού.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία, ενώ απέφυγε, με θρησκευτική ευλάβεια, κάθε ανόσια ανάλογη εκτροπή, δε γλίτωσε, κατά καιρούς, από την εμφάνιση φοβικών συνδρόμων, προερχόμενων από συγκεκριμένες ακραία συντηρητικές τάσεις. Οι τάσεις αυτές τοποθετούσαν τη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό στο επίπεδο του φόβου και όχι της αγάπης, στο επίπεδο του εξαναγκασμού και όχι της ελευθερίας. Η αντίληψη,

βεβαίως, αυτή ουδέποτε έλαβε θεσμική μορφή και κατοχύρωση, γιατί η Ορθόδοξη Θεολογία και πίστη διακηρύττουν διαχρονικά αυτό που ο ίδιος ο Κύριος διακήρυξε για τον εαυτό Του, ότι δηλ. ήλθε για να σώσει και όχι να κρίνει τον κόσμο. Αυτή η σωτηρία είναι καρπός της δικαιοσύνης και της αγάπης του Θεού αφενός και, αφετέρου, πίστεως, υγιούς πνευματικής ζωής, Μυστηριακού βιώματος, λειτουργικού πνεύματος, μετανοίας και, κυρίως, αγάπης προς τον Ίδιο και προς την εικόνα Του, τον κάθε άνθρωπο.

Εντούτοις, είναι σαφής η εικόνα της μελλούσης κρίσεως, όπου ο Χριστός πρόκειται να κρίνει ζώντες και νεκρούς, αποδίδοντας δικαιοσύνη. Η εικόνα αυτή, αν την προσεγγίσει κανείς χωρίς τις απαραίτητες θεολογικές προϋποθέσεις και γνώσεις, είναι ικανή να οδηγήσει σε εσφαλμένα συμπεράσματα περί του Ιησού και να Τον παρουσιάσει ως τον άκαμπο κριτή και δικαστή των ανθρώπων. Ουσιαστικά, ουδεμία κρίση πρόκειται να συμβεί τη στιγμή εκείνη. Η κρίση θα έχει ήδη προηγηθεί. Ο κάθε άνθρωπος θα είναι κριτής του εαυτού του, ανάλογα με τον τρόπο της ζωής του. Ο Κύριος επεσήμανε σαφώς αυτή την αλήθεια στους Ευαγγελικούς στίχους που σήμερα ακούσαμε. «Όποιος πιστεύει σ' Αυτόν (στον Χριστό δηλ.) δεν κρίνεται, όποιος δεν πιστεύει έχει ήδη κριθεί, γιατί δεν πίστεψε στον όνομα του μονογενούς Υιού του Θεού. Αυτή είναι η κρίση. Ότι το φως ήλθε στον κόσμο και οι άνθρωποι αγάπησαν περισσότερο το σκοτάδι παρά το φως»¹, Ουσιαστικά, λοιπόν, η κρίση είναι περισσότερο μια αποκάλυψη του μυστικού της καρδιάς του ανθρώπου, παρά μια Θεϊκή ετυμηγορία.

Το ζητούμενο για εμάς, αγαπητοί μου, τα μέλη της Εκκλησίας, τους μετόχους της Θεϊκής αγάπης, είναι να οδηγούμε κάθε μέρα της ζωής μας τον εαυτό μας στους δρόμους της πίστεως και της εν Χριστώ ελευθερίας, ούτως ώστε η στιγμή της κρίσεως να είναι απλώς η επισφράγιση της προσωπικής μας σωτηρίας. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

¹ Ιωάν. 18-19